

зміцнювати емоційну стійкість. Окрім того, зростає зацікавленість у дослідженнях, що вивчають вплив звукових вібрацій музичних інструментів на відновлення роботи різних систем організму, що відкриває нові перспективи в терапевтичній практиці.

Індивідуально-психологічні та соціально-психологічні характеристики учнів початкової школи відіграють ключову роль у виборі арттерапевтичних методів, що відповідають їхнім потребам. З педагогічної точки зору використання різних арт-терапевтичних технологій сприяє формуванню в дітей механізмів самопізнання, підвищенню самооцінки, розвитку емоційної свідомості, здатності до саморозуміння та самоприйняття. Крім того, такі методи допомагають учням навчитися співпереживати, усвідомлювати власну соціальну відповідальність і встановлювати гармонійні стосунки з оточуючими.

Таким чином, формування арттерапевтичної культури в початковій школі сприяє гармонійному розвитку особистості, емоційному благополуччю та покращенню соціалізації дитини. Усі запропоновані види арттехнологій мають цінне значення при розвитку та формуванні особистості молодших школярів і не повинні ігноруватися з точки зору педагогічної спрямованості процесів навчання та виховання.

Список використаних джерел

1. Богданова О. Основи педагогіки: навчальний посібник. Київ: Академія, 2020.
2. Коренівська В., Атаманчук Н. Застосування арт-терапії в освітньому процесі сучасної початкової школи. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. № 34. С. 119-123.
3. Підласий І. Педагогіка: новий курс: підручник. Київ: Вища школа, 2019.
4. Савченко О. Дидактика початкової школи. Київ: Генеза, 2019.
5. Сорока О. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання арт-терапевтичних технологій. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 7 (51). С. 156-165.
6. Філатова Л., Радченя І. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів засобами арттерапії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35, Т. 6. С. 215-221.
7. Яковишина Т. Лялькотерапія як напрям артпедагогіки у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *Наукові інновації та передові технології*. Серія «Педагогіка». Вип. 2(30). 2024. С. 1459-1469.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ШКОЛИ І СТУПЕНЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Ярослава Прохніцька, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: І.А. Стахова, доктор філософії (PhD), доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

WAYS OF DEVELOPING COHERENT SPEECH OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN UKRAINIAN LANGUAGE LESSONS

Yaroslava Prokhnitska, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті наголошено на проблемі розвитку зв'язного мовлення учнів початкової школи. Представлено шляхи розвитку зв'язного мовлення: використання інформаційно-комунікаційних технологій, ігор та ігрових вправ, налагодження інтеграційних зв'язків тощо.

Ключові слова: зв'язне мовлення, учні початкової школи.

Abstract. *The article focuses on the problem of developing coherent speech of primary school pupils. Ways of developing coherent speech are presented: the use of information and communication technologies, games and game exercises, establishing integration links, etc.*

Key words: *connected speech, primary school pupils.*

Розвиток зв'язного мовлення учнів початкової школи є важливим етапом у процесі соціалізації та розвитку особистості загалом. Розвинене зв'язне мовлення дозволяє школярам чітко та зрозуміло висловлювати свої думки, почуття та ідеї. Уміння будувати зв'язні висловлювання сприяє налагодженню стосунків з однолітками та дорослими. Зв'язне мовлення є необхідною умовою успішного навчання в школі, воно дозволяє дітям розуміти навчальний матеріал, висловлювати свої думки усно та письмово, брати участь у навчальних дискусіях, вільно комунікувати у будь-яких мовленнєвих ситуаціях. Використання різних освітніх методів, форм, прийомів на уроках української мови стимулює мовленнєву активність школярів, допомагаючи їм оволодіти такими важливими навичками як ведення діалогу та монологу, творче та детальне переказування, пояснення, дискутування, обговорення, що сприяє виробленню чіткого, послідовного, логічно правильного висловлювання.

Питанням розвитку зв'язного мовлення учнів школи I ступеня займалися І. Лапшина, І. Козак, Н. Комарівська, К. Колеснік, Н. Франчук та інші. У нормативних документах (Законі України «Про освіту», Державному стандарті початкової освіти, типових освітніх програмах) наголошено на важливості розвитку зв'язного мовлення як ключової складової комунікативної компетентності молодших школярів.

Один з найефективніших шляхів розвитку зв'язного мовлення молодших школярів – це використання інформаційно-комунікаційних технологій, які зараз стають важливою частиною освітнього середовища. Інтерактивні дошки, спеціалізовані освітні програми та мобільні застосунки істотно полегшують засвоєння мовленнєвих навичок завдяки відео і аудіо-матеріалам. У своїх працях В. Імбер обґрунтовує використання освітніх платформ («Learning.app», «WorldWall», «Всеосвіта», «Розумники», «eKidz», «ClassDojo») для розвитку особистості загалом та її зв'язного мовлення, зокрема [5, с.34].

У наукових дослідженнях К. Колеснік та Н. Комарівська для розвитку дитячого мовлення пропонують пізнавальні вправи, рольові ігри на складання діалогів, ігри-драматизації та ігри-інсценізації. Участь у таких іграх значно покращує комунікативні здібності та сприяє невимушеному засвоєнню нових мовленнєвих прийомів [1, с. 127]. Особливе місце серед потужних шляхів розвитку зв'язного мовлення учнів посідають творчі завдання, зокрема складання казок, створення віршів чи написання коротких оповідань. Вони заохочують дітей проявляти уяву, розвивати креативність і знаходити нестандартні рішення. Крім того, ці завдання дозволяють учням відкрито виражати власні почуття й переживання, що важливо для емоційного та особистісного розвитку.

Методика проєктної діяльності також займає вагоме місце серед шляхів розвитку зв'язного мовлення. Робота над груповими проєктами дозволяє учням обговорювати ідеї, аналізувати інформацію та презентувати власні результати [4, с. 43]. Така діяльність не тільки сприяє вдосконаленню мовленнєвої компетентності, а й формує навички взаємодії в колективі, розвиває критичне мислення, сприяє творчому підходу до вирішення задач. У своїй діяльності ми пропонуємо такі види проєктів: «Моя улюблена книжка», «Красуня весна», «Моє шкільне життя», «Моя Україна», «Митці нашого краю» тощо.

Інтеграційні процеси демонструють ефективність у поєднанні різних дисциплін для розвитку зв'язного мовлення. Наприклад, вивчення природничих наук через мовлення (опис кругообігу води в природі, коментування процесу росту рослин, оперування науковими фактами з астрономії, природознавства тощо), інтеграція математичних та мовленнєвих завдань (робота з складними числівниками, правильне наголошування цифр, мір ваги та довжини) або застосування мистецьких елементів (використання репродукцій картин, музичних та літературних творів) сприяють глибшому сприйняттю матеріалу й

удосконаленню зв'язного мовлення [3, с. 48]. Розвиток мовлення у контексті реальних життєвих ситуацій є ще одним важливим новаторським шляхом. Створення завдань і ситуацій, наближених до повсякденного життя, дозволяє учням усвідомити значущість мовлення в реальному середовищі, що додає їм мотивації до навчання.

На нашу думку, комбінація різноманітних методик з урахуванням індивідуальних потреб кожної дитини дозволяє адаптувати освітній процес до реальних умов життя, забезпечуючи формування стійкої мовленнєвої бази. У результаті застосування комплексу різних шляхів до розвитку зв'язного мовлення молодших школярів покращується чіткість, інтонаційна виразність мовлення дітей, покращується логічність та послідовність викладу інформації.

Отже, розвиток зв'язного мовлення молодших школярів значно підвищують ефективність та привабливість навчального процесу. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, ігрових методів, проектної роботи та творчих завдань не тільки сприяє вдосконаленню мовленнєвих навичок, але й активно формує критичне мислення, креативність та здатність співпрацювати у команді. Такий формат навчання стимулює учнів до більш активної участі, створюючи умови для самовираження та глибшого усвідомлення отриманих знань.

Список використаних джерел

1. Колеснік К., Комарівська Н., Присяжнюк Л., & Стахова, І. Значення спільної діяльності для розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2022, 2(17), С. 127-138.
2. Комарівська Н., Колеснік К., Франчук Н., Стахова І. Літературознавчі основи вивчення творів різних жанрів дітьми старшого дошкільного й молодшого шкільного віку. Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Укр. держ. Ун-т імені Михайла Драгоманова; упор. Л.Л. Макаренко. Київ: Видавничий дім «Гельветика». 2025. Випуск CLIX (159). С. 74-82.
3. Лапшина І.М., Комарівська Н.О. Використання елементів сучасних інноваційних технологій у формуванні інтересу до дитячої літератури у дітей дошкільного віку. *II Міжнародна науково-практична інтернет конференція «Інноваційні технології в дошкільній освіті»*. Переяслав-Хмельницький, 2019. С.44-48.
4. Комарівська Н. Формування культури мовленнєвої поведінки молодших школярів на уроках рідної мови. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. Вип. 43. Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД*, 2015. С. 43-47
5. Імбер В., Карук І., Колеснік К. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у створенні освітніх ситуацій під час групової діяльності з дітьми дошкільного віку. *Kaunas: Izdevniecība «Baltija Publishing»*, 2018. С. 34-40

МЕТОДИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЕДЮТЕЙНМЕНТ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Олександра Рябець, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Л.І.Телецька, кандидат біологічних наук,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)

METHODOLOGY OF IMPLEMENTING EDUTAINMENT TECHNOLOGY IN THE LESSONS “I EXPLORE THE WORLD” IN PRIMARY SCHOOL

Oleksandra Ryabets, master's student

Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University (Ukraine)